

Samhällsviktig verksamhet vid nationell testning av symtom på covid-19

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
2020-06-02, Ärendenr. 2020-07149

Folkhälsomyndigheten har ett regeringsuppdrag att ta fram en nationell strategi för utökad provtagning och laboratorieanalys av covid-19 i Sverige. Enligt strategin är en av de prioriterade grupperna *övrig samhällsviktig verksamhet*. MSB har tagit fram en generell beskrivning av vad som är samhällsviktig verksamhet samt en lista över vad som bedöms som samhällsviktigt specifikt under coronapandemin.

Vad är samhällsviktig verksamhet?

Samhällsviktig verksamhet kan kortfattat beskrivas som verksamheter som kan orsaka samhällsstörningar vid störningar i eller bortfall av verksamheten. Det kan även vara verksamheter som behövs för att hantera en pågående samhällsstörning.

All verksamhet och arbetsuppgifter inom en organisation eller ett företag är sällan samhällsviktig. Varje organisation och företag ska analysera och bedöma vilka delar av verksamheten som är samhällsviktig - det vill säga måste fungera vid samhällsstörningar.

Hur ska listan användas?

Listan över samhällsviktig verksamhet under coronapandemin kan användas av de som ansvarar för att utföra provtagning. Den kan även användas av de som ansvarar för en verksamhet och vill göra en bedömning om den är samhällsviktig. MSB har även ett stöd till verksamhetsutövare, arbetsgivare eller uppdragsgivare, i att bedöma om den egna verksamheten är samhällsviktig, *Stöd i att identifiera samhällsviktig verksamhet under coronapandemin*.

Stödet finns på www.msb.se/covidtestning

Lista över samhällsviktig verksamhet under coronapandemin

Samhällssektor	Exempel på samhällsviktig verksamhet
<p>Energiförsörjning:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) produktion, lagring, distribution av fasta och flytande bränslen och drivmedel, b) produktion och distribution av el, c) produktion och distribution av fjärrvärme och fjärrkyla, och d) produktion, lagring och distribution av energigas. 	<p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • styrning och övervakning • drift och felavhjälpande underhåll • lager och depåer • drivmedelstransporter • drivmedelsförsäljning.
<p>Finansiella tjänster:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) den verksamhet som behövs för att upprätthålla den finansiella sektorns tjänster till allmänhet, företag och offentlig sektor samt för att bibehålla regelefterlevnad och finansiell stabilitet. 	<p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • finansiell infrastruktur för betalningar värdepappersmarknad samt central motpartsclearing. • riksbanken system för stora betalningar. • banker, betaltjänstleverantörer och tredjepartsleverantörer. • elektroniska betalningar • banker och kreditmarknadsbolag • fondbolag och allmänna pensionsfonder • aktie- och penningmarknad, valuta, derivat. • Sak-, liv-, pension-, kredit-, åter- och transportförsäkring, avseende skadereglering och utbetalningar.
<p>Handel och industri:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) handel och industri av vikt för tillverkning, grossistverksamhet, distribution och försäljning av livsmedel, läkemedel, sjukvårdsmateriel och övrig medicinsk och medicinteknisk utrustning, och b) handel och industri för tillverkning, grossistverksamhet, distribution och försäljning för varor vilken är direkt nödvändig för övrig samhällsviktig verksamhet. 	<p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • konstruktion, tillverkning, montage som är nödvändig för annan samhällsviktig verksamhet • handel med varor vilka är direkt nödvändiga för annan samhällsviktig verksamhet
<p>Hälso- och sjukvård samt omsorg:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) all hälso- och sjukvård, omsorg, socialtjänst samt tandvård som behövs för att upprätthålla liv, hälsa och rimligt goda livsvillkor, b) hantering av avlidna och begravingar, och c) djurhälsovård för tjänstedjur 	<p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • offentligt finansierad hälso- och sjukvård • kommunal hälso- och sjukvård • verksamhet enligt socialtjänstlagen (2001:453), lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga och lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall • tandvård • sjukvårdsupplysning (1177, giftinformationscentral och läkemedelsupplysning) • laboratorier (inkl. tillverkning av reagenser) • smittskydd (för djur och människor (zoonoser), epidemiologisk övervakning, smittspårning, samordning, information och utbildning) • läkemedelsförsörjning (tillverkning/beredning och inspektion, import, grossistlager, leverans, apotek, recepthantering, licensgivning, dosdispensering, biverkningsrapportering, batchrelease – frisläppning av läkemedel, leverantörer) • blod och blodkomponenter • sjukvårdsmateriel (tillverkning/import, leverans, beredning, godkännande och inspektion av medicinsktekniska produkter inklusive kontroll och grossistlager) • POSOM verksamhet • bårhus, begravningslokaler, krematorier

<p>Information och kommunikation:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) infrastruktur för elektroniska kommunikationer, framtagande och förmedling av nyheter och samhällsinformation, och b) posttjänster. 	<p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • transmissionsnät <ul style="list-style-type: none"> 1. nät och tjänsteövervakning/-styrning, incidenthantering 2. felanmälan och felavhjälpning 3. skydd mot fysiska och logiska intrång 4. förmedla lägesinformation 5. utföra uppgraderingar • accessnät, <ul style="list-style-type: none"> 1. nät- och tjänsteövervakning/-styrning 2. upprätthållande av viss incidenthantering och felavhjälpning • DNS- och namnservertjänster (styrning/övervakning) • GNSS, allmänt tillgänglig utrustning för tid och takt • datacenter som innehåller grunddata, befolkningsdata eller övriga data väsentliga för annan samhällsviktig verksamhet • journalistisk- och redaktionell verksamhet avseende nyheter, granskande och samhällsinformation inkluderat tekniskt stöd och drift av intern infrastruktur • insamling, sortering och utdelning av brev och paket
<p>Kommunalteknisk försörjning:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) produktion, lagring och distributionsnät för dricksvatten, b) avledning och rening av avloppsvatten, c) insamling och hantering av avfall, och d) väghållning. 	<p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • drift och underhåll • styrning/övervakning • provtagning • insamling av avfall • akut underhåll/ felavhjälpning • snöröjning
<p>Livsmedel:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) primärproduktion av livsmedel och foder, b) berednings- och förädlingsindustri, c) kontroll av livsmedelsproduktion, och d) produktionskök kopplade till annan samhällsviktig verksamhet. 	<p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • animalieproduktion, inklusive primärproduktion <ul style="list-style-type: none"> 1. foderframställning 2. avelsverksamhet 3. insatsvaror, dricksvattenförsörjning 4. krisledningsfunktioner, operativa ledningscentraler 5. teknisk service 6. mattransporter 7. avfallshantering 8. destruktionskapacitet • växtodling, inklusive primärproduktion <ul style="list-style-type: none"> 1. krisledningsfunktion 2. teknisk service, avfallshantering, växtrådgivning och laboratorier 3. diagnostik och analys av farliga ämnen och destruktionsanläggningar • slakterier, mejerier, kvarnar, bagerier m.m. • import av livsmedel, råvaror, ingredienser, insatsvaror etc. • framställning av rå- och insatsvaror • laborativ analysverksamhet • kontrollmyndigheter och offentlig livsmedelskontrollverksamhet i samband med slakt, styckningsverksamhet och gränskontroll samt kommunernas arbete med RASFF och utbrottshantering • storkök, som tillhandahåller mat till annan samhällsviktig verksamhet • grossistverksamhet, distributionscentraler för livsmedel • livsmedelstransporter • livsmedelshandel

<p>Militärt försvar:</p> <p>a) verksamhet som bedrivs i Försvarsmakten och andra myndigheter som hör till Försvarsdepartementet eller i Fortifikationsverket</p>	
<p>Offentlig förvaltning:</p> <p>a) riksdag och regering, b) Regeringskansliet samt myndigheterna under riksdagen, c) bevakningsansvariga myndigheter i de delar som rör krishantering, krisberedskap och totalförsvar, d) Myndigheter som är nödvändiga för att upprätthålla funktionerna i 3 §, e) regionernas förvaltning, f) kommunernas förvaltning, g) statlig ekonomihantering, och h) barnomsorg och utbildning inom skolväsendet</p>	<p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regeringskansliet och myndigheterna under riksdagen • den verksamhet inklusive ledning och administrativt stöd som krävs för att kunna fortsätta bedriva sin samhällsviktiga verksamhet. • hos bevakningsansvariga myndigheter: <ol style="list-style-type: none"> 1. intern styrning (kris- och krigsledningsorganisation), 2. aktörsgemensam samverkan, kommunikation, operativ verksamhet och 3. andra specifika uppgifter som tilldelats myndighet som är av betydelse för krisberedskap och krishantering • länsstyrelsernas förvaltning <ol style="list-style-type: none"> 1. intern styrning (kris- och krigsledningsorganisation) 2. aktörsgemensam samverkan, kommunikation 3. uppgifter enligt förordningen (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter, förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap samt förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap. • kommunernas och regionernas förvaltning, den verksamhet, inklusive ledning och administrativt stöd, som krävs för att kommunen/regionen ska kunna fortsätta bedriva sin samhällsviktiga verksamhet • statlig ekonomihantering, löneutbetalningar och fakturahantering • skola och annan pedagogisk verksamhet
<p>Skydd och säkerhet:</p> <p>a) rättsväsendet, b) migrationsverkets förvar, c) statlig och kommunal räddningstjänst, d) bevakningstjänster, e) värdetransporter, f) tull och gränsbevakning, och g) alarmeringscentraler som betjänar räddningstjänst, polis samt hälso- och sjukvård.</p>	<p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • polis • åklagare • domstolar • kriminalvård • kustbevakning • offentliga försvarare, offentliga biträden och målsägarbiträden i mål med tvingande tidsfrister • alarmeringscentraler som betjänar räddningstjänst, polis, omsorg och- eller hälso- och sjukvård • bevakningstjänster avseende skyddsvakter, vaktare, ordningsvakter • kommunal räddningstjänst inklusive deltidsanställda • sjöräddning, flygräddning, och övrig statlig räddningstjänst.
<p>Socialförsäkringar:</p> <p>a) den verksamhet som behövs för att upprätthålla utbetalning av pensioner, arbetslöshetsförsäkringar, socialförsäkringar och liknande förmåner och ersättningar.</p>	<p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • administration och utbetalning av sjukförsäkring, föräldraförsäkring, försörjningsstöd, lönegaranti, studiemedel
<p>Transporter:</p> <p>a) person- och godstrafik med samtliga transportslag (luft, sjö, järnväg och väg) som behövs för att upprätthålla övrig samhällsviktig verksamhet.</p>	<p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • statlig och kommunal infrastruktur • trafikledning, sjötrafikinformationstjänst, lotsning, isbrytning, underhåll, farledsservice • kollektivtrafikens fordon, förare, uppställning/uppläggningsplats, trafikledning etc. • särskilda persontransporter, färdtjänst, riksferdtjänst, sjukresor och skolskjuts

<p>Stödfunktioner till ovanstående samhällsviktiga verksamheter. (Relevanta stödfunktioner som samhällsviktig verksamhet är särskilt beroende av för att kunna upprätthållas på en acceptabel nivå, ska räknas in i respektive samhällsviktig verksamhet.)</p>	<p>Relevanta stödfunktioner som samhällsviktig verksamhet är särskilt beroende av för att kunna upprätthållas på en acceptabel nivå.</p> <p>Exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ledningsfunktioner, • IT-support, • kommunikation, • fastighets och lokalservice, • lokalvård, • varuförsörjning av kritiska varor och materiel, • måltidstjänster, • tvätt av skyddskläder, • säkerhetsfunktioner, • tillstånds- och tillsynsverksamhet.
---	---

Bakgrund – om uppdraget

Folkhälsomyndigheten fick den 30 mars 2020, *Uppdrag om att skyndsamt utöka antalet tester för covid-19, S2020/02681/FS*. I uppdraget ingår att ta fram en nationell strategi för utökad provtagning och laboratorieanalys av covid-19 i Sverige. Strategin ska utgöra ett stöd för befintliga och nya aktörer när det gäller att prioritera vilka grupper som är aktuella för provtagning och laboratorieanalys.

Enligt strategin (publicerad den 3 maj 2020) är de prioriterade grupperna:

- Prioritet 1: Patienter i behov av inläggande vård, inläggande patienter vid sjukhus, individer som tillhör någon riskgrupp samt boende inom omsorg och på institutioner.
- Prioritet 2: Personal inom hälso- och sjukvård samt omsorg
- Prioritet 3: Personal inom övrig samhällsviktig verksamhet
- Prioritet 4: Övriga relevanta delar av samhället

Hur har listan över samhällsviktig verksamhet tagits fram?

Listan utgår från de samhällssektorer som regeringen fastställde i mars 2020 i förordning (2020:115) om utbildning i vissa skolformer i skolväsendet vid spridning av viss smitta. MSB fick då i uppdrag att konkretisera listan över vilka verksamheter i dessa samhällssektorer som skulle få omsorg för barn vid eventuella skolstängningar. Listan förankrades med myndigheter med särskilt ansvar inom en sektor, länsstyrelserna samt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Listan publicerades i föreskrifter och allmänna råd om omsorg för barn med vårdnadshavare i samhällsviktig verksamhet (MSBFS 2020:3 MSBFS 2020:4). MSB grundar arbetet på tidigare genomförda arbeten som till exempel handlingsplanen för skydd av samhällsviktig verksamhet samt en mängd vägledningar, utbildningar och metodstöd.